

BESLUT ENLIGT 58 § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR FÖR KOMMUNERNAS OMRÅDEN I HELSINGFORS OCH NYLANDS SJUKVÅRDSDISTRIKT OCH UPPHÄVNING AV FÖRORDNANDE ENLIGT 58 D § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR SOM GÄLLER KOMMUNERNAS OMRÅDEN I HELSINGFORS OCH NYLANDS SJUKVÅRDSDISTRIKT

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO klassificerade coronavirusepidemin som en pandemi den 11 mars 2020. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Enligt statsrådets första rekommendation 12.3.2020 skulle offentliga sammankomster begränsas för att förhindra spridning av den infektion (covid-19) som det nya coronaviruset orsakade.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland har 13.3.2020–2.9.2021 fattat beslut om begränsningar enligt lagen om smittsamma sjukdomar för sin region.

Beslut ESAVI/25767/2021 som meddelades 28.7.2021

Regionförvaltningsverket i Södra Finland förbjöd med stöd av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar genom beslutet av den 28 juli 2021 (ESAVI/25767/2021) alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus med över 10 (tio) personer och alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas i avgränsade utomhusutrymmen med över 50 (femtio) personer inom Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt under perioden 5–26 augusti 2021. Inomhus och i avgränsade utomhusutrymmen har emellertid offentliga tillställningar och allmänna sammankomster kunnat ordnas inomhus med över 10 personer och i utomhusutrymmen med över 50 personer förutsatt att kunder och de som deltar i verksamheten och sällskap de facto kan undvika närkontakt med varandra och säkerheten kan tryggas genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 31 maj 2021.

I det här beslutet avses med närkontakt vistelse i samma utrymme inomhus på mindre än två meters avstånd under mer än 15 minuter eller fysisk kontakt med varandra och i utomhusutrymmen fysisk kontakt med varandra.

Beslut ESAVI/26499/2021 som meddelades 12.8.2021

Regionförvaltningsverket i Södra Finland meddelade 12.8.2021 med stöd av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar ett förbud (ESAVI/26499/2021) mot alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus eller utomhus i kommunernas områden inom Esbo, Helsingfors, Grankulla och Vanda. I de här kommunernas områden har offentliga tillställningar och allmänna sammankomster emellertid kunnat ordnas inomhus med högst 25 (tjugofem) personer och i avgränsade utrymmen utomhus med högst 50 (femtio) personer förutsatt att kunder och de som deltar i verksamheten och sällskap de facto kan undvika närkontakt med varandra och säkerheten kan tryggas genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 31 maj 2021.

Enligt beslutet är det inomhus och i utomhusutrymmen möjligt att avvika från gränserna för den totala publikmängden om utrymmet delas upp i avgränsade områden. Det förutsätter att

- i. det ska finnas avskilda eller avgränsade områden för publiken
- ii. publiken som deltar i en tillställning inomhus kan placeras på egna sittplatser eller egna områden med högst 25 (tjugofem) personer och i en tillställning i utomhusutrymmen i avgränsade områden eller områden för publiken med högst 50 (femtio) personer, och
- iii. säkerheten för kunder, de som deltar i verksamheten och sällskap de facto kan säkerställas på alla ställen genom att iaktta undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 31 maj 2021.

Dessutom ska det mellan publikområdena finnas tydligt avgränsade tomma områden. För varje åskådarutrymme ska ordnas en egen ingång och utgång, egna tjänster (t.ex. kafé och sanitetsutrymmen) och egen personal. Publiken i de olika områdena får använda samma tjänster om användningen kan graderas och ytorna rengörs på behörigt sätt mellan varven.

I förordnandet ovan avses med närkontakt vistelse i samma utrymme inomhus på mindre än två meters avstånd under mer än 15 minuter eller fysisk kontakt med varandra och i utomhusutrymmen fysisk kontakt med varandra.

Regionförvaltningsverket fattade i beslutet ovan dessutom ett beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar för perioden 20.8.2021–12.9.2021 som med stöd av 58 d § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar förpliktade aktörer som avses i 58 d § 5 momentet att i kommunernas områden i Esbo, Helsingfors, Grankulla och Vanda ordna användningen av sådana utrymmen som avses i 3 momentet som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse så att kunder, de som deltar i verksamheten och sällskap de facto kan undvika i 4 momentet avsedd närkontakt med varandra. Förordnandet gällde inte läroanstalternas verksamhet, småbarnspedagogik, professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.

Dessutom upphävdes med beslutet (ESAVI/26499/2021) för perioden 20.8.2021–26.8.2021 Regionförvaltningsverket i Södra Finlands beslut enligt 58 § i lagen smittsamma sjukdomar av den 28 juli 2021 (ESAVI/25767/2021) som förbjöd offentliga tillställningar och allmänna sammankomster i Esbo, Helsingfors, Grankulla och Vanda.

Beslut ESAVI/28028/2021 som meddelades 20.8.2021

Regionförvaltningsverket i Södra Finland förbjöd med stöd av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar genom beslutet av den 20 augusti 2021 (ESAVI/28028/2021) alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus med över 10 (tio) personer och alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas i avgränsade utomhusutrymmen med över 50 (femtio) personer i kommunernas områden i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt med undantag för Esbo, Helsingfors, Grankulla och Vanda under perioden 27.8.2021–12.9.2021. Inomhus och i avgränsade utomhusutrymmen har emellertid offentliga tillställningar och allmänna sammankomster kunnat ordnas inomhus med över 10 personer och i utomhusutrymmen med över 50 personer förutsatt att kunder och de som deltar i verksamheten och sällskap de facto kan undvika närkontakt med varandra och säkerheten kan tryggas genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 31 maj 2021.

I besluten ovan avses med närkontakt vistelse i samma utrymme inomhus på mindre än två meters avstånd under mer än 15 minuter eller fysisk kontakt med varandra och i utomhusutrymmen fysisk kontakt med varandra.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med det här beslutet. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Därför har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 momentet 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Beslut

Med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar förbjuder Regionförvaltningsverket i Södra Finland alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus med över 10 (tio) personer och offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas i utomhusutrymmen med över 50 (femtio) personer i kommunernas områden i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt.

Inomhusutrymmen

I kommunernas områden i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt kan offentliga tillställningar och allmänna sammankomster ordnas i inomhusutrymmen med över 10 (tio) personer förutsatt att

1. antalet deltagare vid tillställningen är högst 50 % av det maximala personantalet som med stöd av annan lagstiftning godkänns för utrymmet eller av det tillgängliga antalet sittplatser eller ståplatser och
2. kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap de facto har möjlighet att undvika fysisk kontakt med varandra och
3. säkerheten kan tryggas genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av 31.5.2021 (bilaga 1).

Utomhusutrymmen

I kommunernas områden i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt kan offentliga tillställningar och allmänna sammankomster ordnas i utomhusutrymmen med över 50 (femtio) personer förutsatt att

1. kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap de facto har möjlighet att undvika fysisk kontakt med varandra och
2. säkerheten kan tryggas genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av 31.5.2021 (bilaga 1).

Giltighetstid

Förordnandet är i kraft 4.9.2021–30.9.2021.

Upphävning av besluten ESAVI/26499/2021 och ESAVI/28028/2021

Det här beslutet upphäver för perioden 4.9.2021–12.9.2021 Regionförvaltningsverket i Södra Finlands beslut ESAVI/26499/2021 enligt 58 § och 58 d § i lagen smittsamma sjukdomar av den 12 augusti 2021. Beslutet gäller förbud av offentliga tillställningar och allmänna sammankomster samt skyldigheten i samband med förutsättningar för användningen av utrymmen som är avsedda för

kunder och deltagare i kommunernas områden i Esbo, Helsingfors, Grankulla och Vanda.

Det här beslutet upphäver för perioden 4.9.2021–12.9.2021 Regionförvaltningsverket i Södra Finlands förbud enligt lagen smittsamma sjukdomar av den 20 augusti 2021 (ESAVI/28028/2021) som gäller offentliga tillställningar och allmänna sammankomster i kommunernas områden utanför huvudstadsregionen i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (Esbo, Helsingfors, Grankulla och Vanda).

Motivering

Väsentliga bestämmelser

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

I 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs i flera kommuners områden. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt paragrafens 3 moment får besluten som avses i 1 momentet meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Genom lagen om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (447/2021) har till lagen om smittsamma sjukdomar bland annat temporärt lagts till paragraferna 58 c– 58 h och 59 a – 59 e. De temporära paragraferna ovan är i kraft till och med 31.12.2021

I 58 c § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms det att en i 3 mom. avsedd aktör som disponerar över sådana utrymmen inomhus som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse eller sådana med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till kunder eller deltagare och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss

tidpunkt ska, för att förhindra spridning av covid-19-epidemin, i sin verksamhet se till att:

- 1) kunderna och deltagarna har möjlighet att rengöra händerna;
- 2) kunderna och deltagarna ges instruktioner om upprätthållande av tillräckliga avstånd, om rengöring av händerna och om andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta; och
- 3) rengöringen av utrymmen och ytor effektiviseras utöver vad som någon annanstans föreskrivs om rengöring när det gäller verksamheten i fråga.

Enligt 2 momentet i den aktuella paragrafen ska en i 3 momentet avsedd aktör som disponerar över utrymmen som avses i paragrafen dessutom ordna kundernas och deltagarnas vistelse så att personerna fördelas så glest som möjligt med beaktande av verksamhetens särdrag och placera eventuella kundplatser tillräckligt långt från varandra.

I paragrafens 3 moment föreskrivs om de aktörer som omfattas av skyldigheterna som föreskrivs i paragrafen 58 c. Enligt 4–5 momentet i paragrafen gäller skyldigheterna som föreskrivs i 1 momentet dock inte verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet och de får inte hindra rätten till lagstadgade tjänster eller rätten att få sin sak behandlad av en behörig myndighet eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

Enligt 7 momentet i den aktuella paragrafen får närmare bestämmelser om ordnande av möjlighet att rengöra händerna, om instruktioner till kunder och deltagare samt om rengöring av utrymmen och ytor utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 58 d § 8 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar får ett beslut som avses i 1 momentet fattas för högst en månad åt gången. Beslutet ska omedelbart upphävas om de kriterier som anges i paragrafen inte längre uppfylls.

Enligt 59 a § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar övervakar regionförvaltningsverket och kommunen inom sina verksamhetsområden fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de begränsningar som det föreskrivs om i 58 §, 58 c § 1 och 2 momentet, 58 d samt 58 h § 1 momentet samt iakttagandet av beslut som gäller dessa. I 59 b § i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs om inspektioner som görs för att genomföra övervakningen och i 59 c § om behörigheten att meddela förelägganden och tvångsmedel.

Enligt 1 § 1 momentet 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är infektionen som orsakas av den nya typen av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd smittar det nya coronaviruset (SARS-CoV2) framför allt som droppsmitta när en insjuknad person hostar eller nyser. Vid närkontakt kan covid-19 också smitta genom beröring, om en insjuknad exempelvis har hostat i handen och därefter rört en annan person. Virusets dessutom smitta vid beröring av ytor där det nyligen kommit luftvägssekret från en smittad person. Coronavirusen är dock uppbyggda så att de inte klarar sig en längre tid på ytor.

Det är typiskt för virus att de muterar. Muterade virus kan till sina egenskaper avvika från den tidigare virusstammen. Muterade virusstammar kan exempelvis gällande smittsamheten klassas som så kallade oroväckande coronavirusvarianter (variant of concern, VOC).

Institutet för hälsa och välfärd följer aktivt upp hur coronaviruset muterar och bedömer varianternas verkningar på coronavirusepidemin. Ute i världen cirkulerar för närvarande många olika varianter av coronaviruset. Spridningen av nya virusvarianter kan bekämpas på samma sätt som spridningen av det tidigare cirkulerande coronaviruset.

Utöver VOC-varianterna cirkulerar det i Finland och på andra håll i världen också andra muterade virusstammar där man inte ännu känner till hur mutationerna påverkar smittsamheten eller vaccinationsskyddet.

Coronavaccinet skyddar mot covid-19 och särskilt allvarliga former av sjukdomen. Vaccinet mot covid-19 hindrar dessutom virusinfektion och utsöndringen av viruset samt smitta mellan människor väl. På basis av detta är tanken att vaccin mot covid-19 kan bidra till uppkomsten av så kallat indirekt skydd och flockskydd. Hur god skyddseffekt den vaccinerade får beror på den vaccinerades ålder och bakomliggande sjukdomar; på hurdan coronasmitta det är fråga om och vilka virus som cirkulerar vid den aktuella tidpunkten. Enligt dagens kunskap skyddar de vaccin mot covid-19 som används också mot nya virusvarianter, men vaccinernas skyddseffekt kan vara sämre mot vissa varianter. Det är sannolikt att vaccinationen skyddar den vaccinerade mot allvarlig covid-19-infektion också när infektionen orsakas av muterat virus.

Coronavaccineringarna har inletts inom EU och 27.12.2020 även i Finland.

Statsrådet har i sitt principbeslut av den 3 september 2020 (VNK/2020/106) förordat social- och hälsovårdsministeriets handlingsplan för genomförande av rekommendationer och begränsningar enligt hybridstrategin för hantering av coronakrisen efter covid-19-epidemins första fas (Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2020:27). I planen är utgångspunkten för hanteringen av epidemin sådana åtgärder och beslut som enligt lagen om smittsamma sjukdomar fattas av lokala och regionala myndigheter.

Social- och hälsovårdsministeriet har dessutom 29.12.2020 sänt kommunerna, sjukvårdsdistrikten och övriga samkommuner ett brev om uppdatering av handlingsplanen för hybridstrategin (VN/288/2020). I brevet konstateras det att ministeriet i enlighet med Statsrådets principbeslut 22.12.2020 har uppdaterat handlingsplanen för hybridstrategin. I brevet konstateras det att handlingsplanen innehåller en redogörelse för beskrivningar som karakteriserar tre epidemifaser. Med hjälp av beskrivningarna ska behovet och riktandet av rekommendationer och restriktioner bedömas och beskrivningarna ska användas som stöd för beslutsfattandet på regional och nationell nivå. Vissa detaljer i beskrivningarna av de olika epidemifaserna har preciserats på basis av erfarenheterna hösten 2020.

Statsrådet har med sitt principbeslut (STM/12/2021) av den 26 januari 2021 förordat att social- och hälsovårdsministeriet kompletterat handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin. Social- och hälsovårdsministeriet har 28.1.2021 utfärdat ett styrbrev om begränsningsåtgärder för att hindra spridningen av den nya virusvarianten och epidemin (VN/909/2021). Enligt brevet utgör de nya varianter av SARS-CoV-2 som har upptäckts ett nytt potentiellt betydande epidemiologiskt hot. Dessa virusvarianter sprider sig betydligt snabbare än coronavirusets tidigare undertyper. Trots att letaliteten inte verkar ha ökat kan den nya virusvarianten leda till en epidemi som sprids betydligt snabbare än förut, och på grund av det ökade antalet sjukdomsfall allvarligt hota hälso- och sjukvårdssystemets bärkraft. Eftersom den nya virusvarianten utgör ett allvarligt nytt hot har handlingsplanen för hybridstrategin kompletterats den 26 januari 2021. Statsrådet har förordat kompletteringen genom sitt principbeslut. I brevet ges baserat på handlingsplanen rekommendationer för åtgärder i det rådande läget. I brevet lyfter man också fram att kompletteringen av handlingsplanen beskriver hur två olika situationer där epidemin accelererar kan se ut och åtgärdshelheterna för dessa situationer.

Statsrådet fattade 25.2.2021 ett principbeslut om att övergå till nivå två som avses i kompletteringen av handlingsplanen för hybridstrategin (STM/2021/32). Social- och hälsovårdsministeriet har 25.2.2021 utfärdat styrbrevet Restriktioner för att hindra spridningen av virusvarianten och epidemin – nya befogenheter enligt lagen om smittsamma sjukdomar och handlingsplanen för hybridstrategin (VN4947/2021). I brevet konstateras det att ändringen av lagen om smittsamma sjukdomar (147/2021), genom vilken nya temporära befogenheter för att förhindra spridning av epidemin fogades till lagen, trädde i kraft den 22 februari 2021. De tillfälliga befogenheterna gäller till och med den 30 juni 2021. Med anledning av lagändringen har ministeriet den 25 februari 2021 uppdaterat del 3 i handlingsplanen samt som bilaga till den ministeriernas tidigare åtgärdsrekommendationer för epidemins olika faser, som gavs den 23 oktober 2020.

Den 1 mars 2021 har statsrådet i samverkan med republikens president konstaterat att det råder undantagsförhållanden i Finland (VNK/2021/21). I motiveringspromemorian till statsrådets beslut konstateras det att när syftet är att bekämpa covid-19 och trygga hälso- och sjukvårdens bärkraft kan situationen inte fås under kontroll med myndigheternas normala befogenheter. Social- och hälsovårdsministeriet har i sitt styrbrev (VN/5229/2021) 1.3.2021 styrt regionerna alla de områden som enligt Institutet för hälsa och välfärds och ministeriets bedömning uppfyller kriterierna för samhällsspridningsfasen eller som med tanke på behovet av åtgärder kan anses befinna sig i denna fas att införa de åtgärder för samhällsspridningsfasen (inkl. de nya befogenheterna enligt lagen om smittsamma sjukdomar) och de tilläggsåtgärder på nivå två som anges i handlingsplanen och den kompletterande handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin.

Social- och hälsovårdsministeriet har i sitt brev 23.4.2021 *Restriktioner för att hindra spridningen av virusvarianten och epidemin* (VN/11430/202) fortsatt styrt regionerna enligt åtgärdsnivå 2 till och med 31.5.2021. Ministeriet styr regionerna i samhällsspridningsfasen att bland annat fatta beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar om att ställa förutsättningar för användningen av utrymmen som är avsedda för kunder och deltagare då kriterierna som avses i bestämmelsen uppfylls och beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar som förbjuder offentliga tillställningar med över sex personer eller i sista hand helt förbjuder ordnandet av offentliga tillställningar så att tillställningar med högst sex personer är tillåtna enbart av tvingande lagstadgat skäl. Dessutom rekommenderas i brevet att man i områden som bedöms vara i accelerationsfasen inför motsvarande åtgärder för att effektivisera den riksomfattande epidemibekämpningen och hindra spridningen av epidemin. I brevet konstateras att om man innan den utsatta tiden då styrningen upphör frångår åtgärdsnivåerna så ger ministeriet en särskild ny styrning om dess betydelse och åtgärdsförslagen som förknippas med epidemifaserna.

Statsrådet konstaterade att undantagsförhållandena har upphört 27.4.2021 och utfärdade förordningar som upphäver befogenheterna som infördes med stöd av undantagsförhållandena (VNK/2021/48).

Statsrådet fattade 6.5.2021 ett principbeslut om att frångå användningen av åtgärdsnivåerna som avses i kompletteringen av handlingsplanen för hybridstrategin (STM/2021/83). Statsrådet konstaterar i principbeslutet att det är motiverat att frångå användningen av åtgärdsnivåerna. Statsrådet förordar att social- och hälsovårdsministeriet upphäver de kompletterande åtgärderna till handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin av den 26 januari 2021 som gjordes för att hindra en hotande snabb accelerering av epidemin och att virusvarianter som smittar lättare blir vanligare. Social- och hälsovårdsministeriet styr genom principbeslutet alla områden att som fortsatt åtgärd slopa de

ytterligare åtgärderna förknippade med åtgärdsnivåerna och övergå till åtgärderna för epidemifasen i regionen enligt handlingsplanen för hybridstrategin.

Statsrådet fattade den 27 maj 2021 principbeslutet (STM/2021/100) om en handlingsplan för genomförande av hybridstrategin för hantering av covid-19-epidemin samt om översyn av handlingsplanen. Social- och hälsovårdsministeriet utfärdade den 27 maj 2021 ett styrningsbrev om Åtgärdsrekommendationer enligt den uppdaterade handlingsplanen för hybridstrategin för att förhindra spridningen av epidemin (VN/14345/2021). I brevet styrs åtgärdsrekommendationerna enligt epidemifas till och med den 30 juni 2021. Rekommendationerna som behandlas i brevet anger åtgärdshelheter för varje epidemifas som myndigheterna i områdena kan tillämpa för att bromsa epidemin. Den uppdaterade handlingsplanen för hybridstrategin publicerades den 1 juni 2021.

Enligt brevet rekommenderar social- och hälsovårdsministeriet i områden som befinner sig i accelerationsfasen beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar som förpliktar till att ordna offentliga tillställningar och allmänna sammankomster på så sätt att kunder och de som deltar i verksamheten de facto kan undvika närkontakt med varandra genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och THL:s anvisningar. Besluten gäller utrymmen inomhus som används för mer än tio kunders eller deltagares samtidiga vistelse samt med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som samtidigt används för mer än 50 kunder eller deltagare.

Social- och hälsovårdsministeriet gav den 24 juni 2021 styrningsbrevet Åtgärdsrekommendationer enligt den uppdaterade handlingsplanen för hybridstrategin (VN/14345/2021-STM-4). I brevet styrs åtgärdsrekommendationerna enligt den uppdaterade handlingsplanen för hybridstrategin fram till den 31 augusti 2021. Social- och hälsovårdsministeriet har granskat sin begränsningsrekommendation för offentliga tillställningar inomhus vid samhällsspridning och till den delen uppdaterat handlingsplanen för hybridstrategin. Styrningen för samhällsspridningsfasen innehåller bland annat att deltagarna ska delas upp i avgränsade områden. Övriga rekommendationer är oförändrade.

I styrningsbrevet 24.6.2021 konstateras att alla har rätt till liv, och det allmänna ska främja befolkningens hälsa (7 § 1 mom. och 19 § 3 mom. i grundlagen). Alla har också rätt till oundgänglig omsorg och till tillräckliga social-, hälsovårds- och sjukvårdstjänster (19 § 1 mom. i grundlagen). Också de internationella människorättsförpliktelser som är bindande för Finland, i synnerhet människors rätt till liv (artikel 2 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna), innebär en skyldighet för det allmänna att agera och skydda. I de internationella människorättskonventionerna tryggas också rätten till hälsa (till exempel artikel 12 i konventionen om sociala, kulturella och

ekonomiska rättigheter och artikel 11 i den reviderade Europeiska sociala stadgan). Det allmänna ska se till att bland annat dessa grundläggande fri- och rättigheter och mänskliga rättigheter tillgodoses (22 § i grundlagen). Det allmänna ska därmed säkerställa att liv och hälsa skyddas med alla till buds stående, effektiva och proportionerliga medel samt grunda beslutsfattandet på bästa tillgängliga information.

I styrbrevet konstateras det att man vid bedömningen av restriktioner således alltid på ett enhetligt sätt bör beakta det allmännas ovannämnda skyldighet att förhindra att epidemin sprids och att trygga hälso- och sjukvårdskapaciteten. När beslut övervägs, måste man därför förutse vilken betydelse och inverkan åtgärdshelheten kommer att ha när läget förändras. Myndigheterna är skyldiga att vidta de åtgärder som behövs för att trygga de grundläggande fri- och rättigheterna med beaktande av spridningen av epidemin, bekämpningen av epidemin och uppföljningen av åtgärdernas effekter samt uppföljningen av den totala nyttan av och kostnaderna för de åtgärder som vidtas

Enligt styrbrevet är det viktigt att epidemins utveckling bevakas och effekterna av ändrade restriktioner utvärderas kontinuerligt så att avvecklingen av restriktioner och rekommendationer kan ske på ett kontrollerat sätt och i rätt tid. Eftersom epidemin är svår att förutse kan man i vissa områden också bli tvungen att fortsätta med restriktionerna eller införa eller skärpa dem på nytt, om epidemiläget försämras.

I brevet konstateras det att en kontrollerad avveckling av restriktionerna innebär att genomföra den stegvis, att se över utvecklingen regelbundet och grundligt och vid behov även att avstå från avvecklingsplanerna ifall epidemiläget förändras. För att restriktionerna och rekommendationerna ska kunna avvecklas på ett kontrollerat sätt, och för att läget inte åter ska försämras, förutsätts att var och en ansvarar för att gällande restriktioner och rekommendationer ständigt följs. Regionala och lokala myndigheter ansvarar för att följa med läget och inom ramarna för sin behörighet fatta beslut enligt det epidemiologiska läget som är förutseende och tillräckligt omfattande samt att på motsvarande sätt upphäva begränsningarna enligt sin behörighet och tillämplad lagstiftning när kriterierna för att tillämpa dem inte längre uppfylls. Ministeriet poängterar föregripande reaktioner och att läget noga och mångsidigt följs upp i regionerna.

Som svar på regionförvaltningsverkens begäran tog social- och hälsovårdsministeriet den 6 augusti 2021 (VN19731/2021) ställning till förhållandet mellan tillämpningen av 58 och 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar och specificerade sin rekommendation om sammankomstbegränsningar för regioner i samhällsspridning. I brevet konstateras bland annat att 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar begränsar tillställningar som till sin karaktär är sådana att de samlar folk till antingen avgränsade utomhusutrymmen eller inomhusutrymmen på ett sätt som är mer omfattande än den fortlöpande vanliga

användningen av dem. Begränsningarna gäller bara de aktuella sammankomsterna eller tillställningarna, inte användningen av utrymmena generellt och i alla situationer. Däremot är tillämpningsområdet för 58 c § och 58 d § omfattande och gäller alla utrymmen. Bestämmelsen 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar motsvarar alltså delvis bestämmelsen 58 § i lagen och kompletterar den gällande till exempel olika evenemang.

Enligt brevet är bestämmelserna alltså lite olika vad gäller användningsändamålet; 58 § gäller begränsning eller förbud av tillställningar och allmänna sammankomster medan 58 d § gäller användningen av utrymmena så att spridningen av covid-19-epidemin förebyggs. Därför är deras användningsändamål inte uteslutande utan de stöder varandra. Tillämpningen av 58 § som gäller tillställningar och allmänna sammankomster är emellertid inte bunden till kriterier som i bestämmelserna är i kraft på viss tid.

Enligt brevet anser social- och hälsovårdsministeriet att nödvändighetskravet som föreskrivs i 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar begränsar myndighetens prövningsrätt. Därför, i en situation där det för att förebygga spridningen av en smittsam sjukdom inte är fullt nödvändigt att helt förbjuda publika evenemang, bör det enligt grundlagsenlig lagtolkning göras en bedömning av vilka metoder som genom så små begränsningar som möjligt i de grundläggande fri- och rättigheterna kan åstadkomma målet med beslutet. Ur den synpunkten är det motiverat att vid accelerationsfasen avväga om det genom att begränsa användningen av utrymmen och undvika närkontakter är möjligt att med åtgärder som framgår av den aktuella bestämmelsen på ett tillräckligt hälsosäkert sätt ordna också evenemang i inomhus- och utomhusutrymmen som avses i 58 d § - åtgärderna gäller också undvikande av närkontakter som definieras i bestämmelsen.

I brevet konstateras att regionförvaltningsverket har bett social- och hälsovårdsministeriet klargöra om avsikten vid samhällsspridning i regel är att helt förbjuda offentliga tillställningar och allmänna sammankomster av alla storlekar eller bara tillställningar som överstiger ett visst personantal och om personantalet är detsamma för tillställningar inomhus och utomhus. Social- och hälsovårdsministeriet poängterar att det är omöjligt att ge en tolkning och ett svar som passar alla tillställningar, eftersom nödvändighetskravet bedöms från fall till fall enligt till exempel det epidemiologiska läget och risken och hotet för epidemispridning. Ministeriet poängterar att regionförvaltningsverket enligt nödvändighetskravet som föreskrivs i 58 § också vid samhällsspridning ska avväga om – och i vilken utsträckning – det för att förebygga spridningen av en smittsam sjukdom är nödvändigt att helt förbjuda ordnandet av offentliga tillställningar och allmänna sammankomster. Så är det inte nödvändigtvis i alla fall, utan det kan vara möjligt att också med lindrigare metoder åstadkomma det mål som är bakgrunden till beslutet.

Social- och hälsovårdsministeriet utfärdade den 17 augusti 2021 styrningsbrevet Restriktioner som gäller barn och unga (VN/20382/2021). I brevet betonar social- och hälsovårdsministeriet principen "barn och unga först" och konkretiseringen av den vid användningen av restriktioner och vid prövningen av restriktionernas proportionalitet och nödvändighet så att man försöker undvika restriktioner som riktar sig mot barn och unga och att de används i sista hand först om det är absolut nödvändigt. Begränsningsåtgärderna bör bedömas också med tanke på att barnets bästa prioriterats och knyts till bedömningen av kravet på nödvändighet och proportionalitet.

Social- och hälsovårdsministeriet utfärdade den 19 augusti 2021 styrningsbrevet Rekommendationer om begränsningarna för offentliga tillställningar (VN/20585/2021), där det ger rekommendationer för att göra det möjligt att ordna offentliga tillställningar på ett hälsosäkert sätt både i accelerationsfasen och i samhällsspridningsfasen. Rekommendationen gäller till den 30 september 2021. De övriga rekommendationerna om begränsningar förblir oförändrade. Enligt brevet baserar sig rekommendationerna som gäller offentliga tillställningar på hur hög risken för covid-19-smitta är vid olika tillställningar. Enligt Institutet för hälsa och välfärds expertbedömning är vissa slags tillställningar sådana att de enligt bästa tillgängliga sakkunskap sannolikt medför en låg risk för spridning av coronaviruset. Ministeriet utgår från denna information och riktar därför inte de rekommenderade åtgärderna till sådan verksamhet som inte bedöms medföra en hög risk för att viruset ska sprida sig bland befolkningen. I brevet beskrivs de förutsättningar under vilka offentliga tillställningar med låg risk enligt social- och hälsovårdsministeriets bedömning skulle vara möjliga att ordna.

I styrningsbrevet konstateras att risken på basis av expertbedömningen avsevärt minskar när de som deltar i tillställningen är symtomfria och när säkerhetsåtgärderna vidtas och deltagarna håller tillräckligt avstånd till varandra (munskydd, ventilation, ingen kraftig röstanvändning, ingen fysisk kontakt, deltagarna sitter inte nära intill varandra länge). Varje deltagare ska ha en sittplats eller ståplats på tillräckligt avstånd till andra som är reserverad på förhand. Före och efter tillställningen och under eventuella pauser ska man sörja för att det inte uppstår trängsel när människorna rör sig från ett ställe till ett annat. De offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som uppfyller dessa villkor kan anses utgöra en låg risk för coronavirussmitta och för smittspridning bland befolkningen.

Enligt styrningsbrevet bär regionala och lokala myndigheter förstahandsansvaret när det gäller att följa upp den epidemiologiska utvecklingen i sitt område och fatta beslut enligt den i rätt tid samt tillräckligt förutseende och omfattande. De regionala och lokala myndigheterna ska bedöma vilka åtgärder som är nödvändiga och proportionerliga.

Gällande offentliga tillställningar och allmänna sammankomster rekommenderar ministeriet att man genom beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar får ordna offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med låg risk i lokaler inomhus och utomhus på följande villkor:

1. Allmänna anvisningar om god hygien iakttas.
2. Kunderna hänvisas till egna sittplatser eller ståplatser som har reserverats på förhand. Kunderna får inte byta plats eller flytta sig närmare andra så länge tillställningen pågår.
3. Antalet deltagare begränsas till högst 75 procent av det maximala antalet platser som är tillåtet i lokalen med stöd av övrig lagstiftning eller av det antal sittplatser eller ståplatser som står till förfogande.
4. Under hela tillställningen sitter eller står man i regel kvar på sin plats, och deltagarna får instruktioner om att undvika kraftig röstanvändning. Trängsel under tillställningen ska undvikas till exempel genom att se till att människogrupperna förflyttar sig i skift i korridorerna och genom att inte ordna servering under pauserna eller att splittra serveringsverksamheten eller ordna den i skift.
5. Arrangören sörjer för att de instruktioner som ges följs.

I fråga om sådana offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med låg risk som beskrivs ovan är det inte motiverat att begränsa det maximala tillåtna antalet deltagare genom andra åtgärder än de som anges i punkterna 1–4. Social- och hälsovårdsministeriet betonar att besluten enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar inte är bundna till de villkor som anges i 58 d §.

Ministeriet anger som sin åsikt att det inte nödvändigt att kräva säkerhetsavstånd på 2 meter i fråga om de offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som utgör en låg risk, förutsatt att tillställningen kan ordnas på ett hälsosäkert sätt och så att ovanangivna villkor uppfylls. Det är regionförvaltningsverkets sak att överväga när de beslut som fattas med stöd av 58 d § behövs och är proportionerliga i förhållande till syftet med beslutet. När regionförvaltningsverket har fattat ett beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar gällande sådana lokaler för kunder och deltagare där det ordnas en offentlig tillställning eller en allmän sammankomst är det inte genom beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar möjligt att införa lindrigare begränsningar än de som anges i 58 d §.

Vid de offentliga tillställningar och allmänna sammankomster där smittorisken och risken för att viruset sprids bland befolkningen bedöms vara större ska man fortfarande följa de tidigare rekommendationerna.

Social- och hälsovårdsministeriet har 31.8.2021 utfärdat ett styrningsbrev Åtgärdsrekommendationer för att förhindra spridningen av epidemin (VN/21440/2021), där det berättar att det har inlett arbetet med att uppdatera handlingsplanen för hybridstrategin och åtgärdsrekommendationerna som har samband med den. Enligt styrningsbrevet ska den gällande handlingsplanen och de gällande anvisningarna följas tills uppdateringen har slutförts.

I brevet konstateras att social- och hälsovårdsministeriet den 24 juni 2021 har utfärdat ett styrningsbrev med åtgärdsrekommendationer enligt den föregående uppdateringen av handlingsplanen för hybridstrategin. Genom det här styrningsbrevet av den 31 augusti 2021 förlängs giltighetstiden för de åtgärdsrekommendationer som gavs den 24 juni 2021 till den 30 september 2021, med undantag för rekommendationerna om begränsningarna som gäller ordnandet av offentliga tillställningar i accelerations- och samhällsspridningsfasen.

I styrningsbrevet konstateras att social- och hälsovårdsministeriet den 19 augusti 2021 har utfärdat en rekommendation om begränsningarna för ordnande av offentliga tillställningar. Rekommendationen gäller fram till den 30 september 2021. Rekommendationen och dess giltighet förblir oförändrad. Enligt styrningsbrevet gäller rekommendationen ovan så kallade offentliga tillställningar med låg risk i accelerationsfasen och samhällsspridningsfasen. I styrningsbrevet konstateras att rekommendationen om begränsning av offentliga tillställningar i fråga om andra tillställningar överensstämmer med brevet av den 24 juni 2021.

Dessutom konstateras i styrningsbrevet att de regionala och lokala myndigheterna i enlighet med ministeriets brev av den 17 augusti 2021 vidare styrs att undvika restriktioner som riktar sig mot barn och unga. De ska användas i sista hand först om det är absolut nödvändigt.

Enligt styrningsbrevet är syftet med hybridstrategin att bromsa epidemins spridning tills vaccinationerna minskat coronaepidemins verkningskraft betydligt. Syftet med åtgärderna har varit att förhindra att viruset sprids i samhället, att trygga hälso- och sjukvårdens kapacitet och att skydda särskilt dem som hör till riskgrupperna. Enligt styrningsbrevet har begränsningsåtgärderna som hittills har vidtagits haft positiv effekt. Det är ändå ytterst viktigt att alla fortsätter att agera ansvarsfullt, beakta hälsosäkerheten och följa de gällande restriktionerna och rekommendationerna.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd (THL) riksomfattande lägesrapport om uppföljningen av hybridstrategin av den 1 september 2021 har antalet nya coronafall i Finland ytterligare minskat, men den gynnsamma utvecklingen saktade av förra veckan. Vecka 34 (23–29.8) konstaterades sammanlagt 4 064 nya fall, vilket är ungefär 300 fall färre än veckan innan (vecka 33), då det konstaterades 4 386 fall. Under de två senaste veckorna (16–29.8.) var incidensen av covid-19 152 per

etthundratusen invånare, 18 % lägre än under de två föregående veckorna (2–15.8.) då incidensen var 185 per etthundratusen invånare. Antalet smittor som diagnostiseras i Finland är fortsättningsvis högt och det epidemiologiska läget kan också vända mot det sämre.

Epidemin sprids för närvarande särskilt bland ovaccinerade ungdomar och vuxna. Det stora antalet smittor har inte längre lett till ökat behov av sjukhusvård på samma sätt som vid epidemitopparna hösten 2020 eller våren 2021 då merparten av befolkningen ännu inte var vaccinerad. Det stora antalet fall belastar ändå primärvården avsevärt och återspeglas i tillräckligheten av social- och hälsovårdspersonal och därigenom också i hur den fortsatta vården av patienter inom specialiserad sjukvård ordnas.

Fortsättningsvis går folk aktivt på covid-19-test. Vecka 34 gjordes ett rekordantal test, över 172 000 stycken. Andelen positiva test av de testade proven har ytterligare minskat och är nu cirka 2,4 %.

Vecka 34 kunde smittkällan vid smittor från hemlandet utredas i något över hälften (56 %) av fallen. Andelen har hållits på samma nivå under de fem senaste veckorna. Det finns lokala variationer i hur smittspårningen genomförs. Vecka 34 härstammade 5 % av de diagnostiserade fallen från utlandet och fortsatt smittspridning som orsakades av dem var 0,5 %. Båda andelarna har hållits på låg nivå under de senaste veckorna.

Vecka 34 sattes 11 123 personer i karantän, vilket är cirka en femtedel färre än veckan innan. Cirka en fjärdedel (24 %) av de nya smittorna konstaterades hos personer som redan var i karantän. Andelen har varit mer eller mindre densamma under de senaste sju veckorna.

Smittspårning utan dröjsmål och karantänåtgärder förebygger effektivt fortsatt smittspridning. I vissa områden är smittspårningen svårt överbelastad och det finns dröjsmål när det gäller att sätta i karantän och isolering. Belastningen orsakas av det stora antalet smittor, personalbrist och det att spårarna av smittade och exponerade inte får alla behövliga uppgifter om andra som eventuellt har exponerats. Den som är part måste enligt lag hjälpa myndigheterna med smittspårningen och följa deras anvisningar så att man så fort som möjligt kan stoppa smittkedjor.

Det uppskattade effektiva smittsamhetstalet är 0,75–0,95 (90 % sannolikhetsintervall). Det uppskattade effektiva smittsamhetstalet för HNS-området är 0,80–1,05. Siffrorna har sjunkit i och med att antalet fall har minskat under de föregående veckorna.

Vid granskning av åldersfördelningen i covid-19-fallen är det viktigt att beakta hur stor andel av de olika åldersgrupperna som är vaccinerade. Epidemin är för närvarande kraftigast bland ovaccinerade personer i arbetsför ålder, men också bland dem har antalet fall vänt nedåt. Under

sommaren fanns det mycket smittor särskilt hos ovaccinerade 20–29-åringar, men incidensen över 14 dygn har sjunkit också i den här åldersklassen från sommarens toppnotering 650/ 100 000 och är nu cirka 500 fall per 100 000 personer. Incidensen är hög också bland exempelvis ovaccinerade 40–59-åringar där smittorna oftare kan leda till allvarligare sjukdomsbilder.

Även om det under sommarens epidemivåg funnits allt mer fall bland barn så är incidensen av covid-19 ändå högre bland ovaccinerade vuxna i arbetsför ålder än bland barn under 10 år. Också antalet prov tagna av barn ökade av att skolorna och dagvården började på hösten och därför upptäckts mer symtomfria smittor än tidigare. Bland äldre finns det både mycket få fall och få ovaccinerade.

Enligt sjukvårdsdistriktens egen anmälan vårdades totalt 97 covid-19-patienter på sjukhus den 1 september 2021. Av dem vårdades 26 på avdelningar inom primärvården, 50 på avdelningar inom den specialiserade sjukvården och 21 på intensivvårdsavdelningar. Sammanlagt hade 1 030 dödsfall med anknytning till sjukdomen rapporterats till registret över smittsamma sjukdomar den 1 september 2021.

Belastningen på den specialiserade sjukvården har varit stabil under de senaste veckorna. Merparten av patienterna som behöver sjukhusvård är ovaccinerade. Dessutom har överbelastning av primärvården rapporterats från en del områden. Det är en följd av personalbrist som orsakas av smittspårningen och vaccineringarna samt trycket från den vårdskuld som har uppstått på grund av epidemin.

I och med att antalet smittor har minskat är prognoserna för den kommande veckan när det gäller det riksomfattande antalet nya vårdperioder inom den specialiserade sjukvården och intensivvården på en lite lägre nivå än veckan innan. De nya vårdperioder som rapporterades vecka 34 (23–29,8) låg inom ramarna för prognoserna från den 25 augusti (57 på avdelningar inom den specialiserade sjukvården och 8 på intensivvårdsavdelningar).

I modelleringen ingår de vårdperioder som nya patienter inleder, flera vårdperioder för en och samma person beaktas alltså inte. Under vecka 34 inleddes enligt bokföringen över intensivvårdsavdelningarna 11 nya perioder av intensivvård för patienter med covid-19, vilket är 8 färre än veckan 33 innan, då antalet nya intensivvårdsperioder var 19.

Vecka 34 hölls incidensen av covid-19 på samma nivå som veckan innan i största delen av landet. Det finns fortfarande stora regionala skillnader.

I hela landet har cirka 72 % av befolkningen fått åtminstone en vaccindos och 50 % har fått den andra dosen. THL rapporterar dagligen på sin webbplats om hur vaccinationerna framskrider.

Vaccineringarna av 12–15-åringar som började i augusti har framskridit snabbt. Redan 57 % av den åldersgruppen har fått den första vaccindosen. I samtliga åldersgrupper över 40 år har över 80 % fått sin första vaccindos men vaccineringstakten hos unga vuxna har saktat av. Totalt har 71 % av alla 16–29-åringar fått sin första vaccindos. Uppskattningsvis kommer alla som har fyllt 12 år ha haft möjligheten att få två vaccindoser före månadsskiftet oktober-november.

Hittills skyddar de givna vaccinationerna redan synnerligen väl äldre personer och personer som är utsatta för en allvarlig form av sjukdomen och som har den största risken för att insjukna. Det klart minskade antalet dödsfall och den låga incidensnivån bland de äldre åldersgrupperna kan anses vara tecken på det. Skyddet som vaccinet ger ses som låg incidens särskilt bland dem som har fått två vaccindoser. Redan en vaccindos har åtminstone halverat incidensen i varje åldersgrupp.

Det epidemiologiska läget i sjukvårdsdistriktets område och erhållna sakkunnigutlåtanden

Syftet med regionförvaltningsverkets begränsande beslut är att som det föreskrivs i 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar förebygga att sjukdomsläget förvärras. Risken för massexponeringar och för att sjukdomen sprids är särskilt stor i alla situationer med stora folksamlingar där personerna kan råka i närkontakt med varandra.

Sjukvårdsdistrikten inom Regionförvaltningsverket i Södra Finlands verksamhetsområde har i enlighet med den styrning som getts i social- och hälsovårdsministeriets brev den 10 september 2020 inrättat regionala samarbetsgrupper för covid-19. Samarbetsgrupperna beaktar i sina lägesbedömningar utöver epidemiläget också de totala konsekvenserna av smittbekämpningsåtgärderna, inklusive ekonomiska konsekvenser och konsekvenser som hänför sig till näringslivet. Regionförvaltningsverket deltar i arbetsgrupperna, liksom också företrädare för Institutet för hälsa och välfärd samt närings-, trafik- och miljöcentralerna i respektive region.

Skriftligt utlåtande från Helsingfors och Nyland, daterat 29.8.2021

Regionförvaltningsverket bad 27.8.2021 Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt om ett utlåtande om nödvändiga begränsningsåtgärder i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt. Utlåtandet från Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt, daterat 29.8.2021, inkom 30.8.2021 till regionförvaltningsverket.

Enligt utlåtandet från Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt sker SARS-CoV2-smitta i närkontakt och smittorisken minskar när avståndet mellan den smittade och den som exponeras är åtminstone 2 meter. Antalet covid-19-fall inom HNS-området är fortfarande det största i hela landet (incidens 287 / 100 000 / 14 dygn), även om antalet fall har minskat klart under veckan och andelen positiva prover har minskat från

4 % till cirka 2,7 %. Antalet nya infektioner har sjunkit särskilt bland befolkningen över 20 år, där vaccinationerna framskrider snabbt även när det gäller den andra vaccindosen. Enligt utlåtandet från Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt är dock antalet infektioner fortfarande anmärkningsvärt högt, i synnerhet i huvudstadsregionen, där incidensen på 14 dygn i städerna är 318–411/100 000 invånare. Således är det fortfarande nödvändigt att minska smittriskerna, särskilt genom att undvika närkontakt i folksamlingar. Enligt utlåtandet från Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt måste man dock i praktiken anse det vara tillräckligt att anordnare av evenemang säkerställer att deltagare i evenemanget har möjlighet att bevara säkerhetsavstånd – och då ett avstånd på två meter underskrids, till exempel på grund av tvingande omständigheter inomhus, att deltagarnas omfattande användning av näs- och munskydd kan garanteras med tillräcklig säkerhet.

Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt konstaterar i sitt utlåtande att man genom särskilda arrangemang enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar försöker förhindra möjligheten för att stora människogrupper exponeras vid stora folksamlingar, eftersom detta snabbt kan stärka epidemin. Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt konstaterar att en vaccindos enligt den aktuella informationen högst delvis minskar den dominerande virustypens smittsamhet, och således är stora folksamlingar fortfarande förknippade med en risk för omfattande exponeringar, särskilt i åldersgrupper som inte är fullständigt vaccinerade. Enligt Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt kan dessa situationer uppstå särskilt vid stora evenemang som är populära bland unga och unga vuxna. I de åldersgrupper där omfattningen av personer med två vaccinationer är hög, skulle denna risk inte finnas, om åldersgrupperna vid sammankomsten i regel skulle tillhöra de åldersgrupper som fått två vaccin.

Enligt Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt behövs det fortfarande särskilda arrangemang under sammankomster, där man inte i tillräcklig omfattning kan upprätthålla andra skyddsmetoder, såsom deltagarnas användning av näs- och munskydd och tillräckliga säkerhetsavstånd, och där man vistas en längre tid med personer utanför det egna sällskapet. Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt konstaterar i sitt utlåtande att om dessa faktorer inte tydligt kan namnges vid evenemang, är särskilda arrangemang fortfarande nödvändiga.

Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt konstaterade i sitt utlåtande att särskilda arrangemang vanligtvis inte behövs vid evenemang där alla deltagare har tilldelats en egen sittplats och då evenemanget inte omfattar kraftig röstanvändning bland deltagarna – förutsatt att ankomsten till och avresan från evenemanget sker snabbt och utan betydlig trängsel. Då förutsätts också att eventuell servering kan ske med tillräckliga avstånd, eller inte ordnas överhuvudtaget. Enligt Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt kan man åstadkomma avstånd i gemensamma utrymmen genom att begränsa antalet

deltagare vid evenemang. Då minskar risken för omfattande exponering, och deltagarna kan upprätthålla säkerhetsavstånd. Genom att använda näs- och munskydd kan man minska smittorisken betydligt.

Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt konstaterar ytterligare att då vaccinationerna framskrider påverkas behovet av särskilda arrangemang och av att undvika närkontakt betydligt på grund av omfattningen av den lokala vaccineringen, särskilt i fråga om två vacciner, och evenemangets åldersgrupp.

I och med att vaccinationerna framskrider betonar Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt att man vid bedömningen av nödvändigheten och tillräckligheten av epidemiåtgärder ska kunna bedöma hur man genom goda råd och uppmaningar faktiskt kan hantera allmänheten vid evenemang vad gäller upprätthållandet av avstånd och/eller användning av näs- och munskydd. Med andra ord är myndighetens differentiering av evenemangstyper i fråga om smittorisken nödvändigt för att man ska kunna garantera att begränsningsåtgärderna är i rätt proportion till risken. Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt konstaterar sig ha framställt, enligt begäran om utlåtande, under vilka förutsättningar särskilda arrangemang har upphört att vara nödvändiga samt under vilka förutsättningar man kan anse att upprätthållandet av säkerhetsavstånd är tillräckligt.

Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt konstaterar till slut att det på grund av den föränderliga vaccinationssituationen är viktigt att begränsningsbeslut som motiveras med sakkunnigutlåtanden är tillräckligt långvariga för att begränsningsåtgärderna och öppnandet av samhället ska vara tillräckligt förutsägbara. Å andra sidan ska besluten vara tillräckligt korta, för att sakkunnigutlåtanden på ett meningsfullt och balanserat sätt ska kunna produceras som stöd för myndighetens beslutsfattande om nödvändigheten, tillräckligheten och proportionaliteten av åtgärder i den rådande epidemisituationen. Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt anser att de nu presenterade bedömningarna täcker de förutsebara förändringarna i det allmänna epidemiläget i HNS-området under cirka fyra veckor.

Möte för huvudstadsregionens coronasamordningsgrupp 31.8.2021

Huvudstadsregionens samordningsgrupp för coronaepidemin konstaterade i sitt möte 31.8.2021 att den inte längre anser kravet på uppdelning vid offentliga tillställningar enligt 58 § och bestämmelsen om säkerhetsavstånd i kommunerna i huvudstadsregionen enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar vara nödvändiga.

Huvudstadsregionens samordningsgrupp för coronaepidemin konstaterade att lindringen av restriktionerna vid offentliga tillställningar innebär att hälsosäkerheten kan säkerställas på andra sätt.

Enligt huvudstadsregionens coronasamordningsgrupp kan man avstå från uppdelningen av publiken vid offentliga tillställningar inomhus, om

kapaciteten begränsas till 50 %. Utomhus kan man avstå från uppdelning om kapaciteten begränsas till 75 %. Enligt huvudstadsregionens coronasamordningsgrupp måste det åtminstone säkerställas att deltagarna kan undvika fysisk kontakt, om utrymmeskapaciteten utomhus inte går att fastställa.

Huvudstadsregionens coronasamordningsgrupp konstaterade att hälsosäkerheten vid offentliga tillställningar förbättras av exempelvis följande åtgärder: rekommendation eller skyldighet att använda munskydd som fastställts av arrangören, rekommendation om att undvika kraftig röstanvändning, utsedda sittplatser till vilka kunderna hänvisas eller åtminstone sittplatser som placerats på tillräckligt avstånd från varandra, anvisningar om hur man rör sig i utrymmet, anländer och lämnar utrymmet samt användning av flera ingångar och gradering av rörelse i utrymmet.

Lägesbildsmöte för kommunerna i Nyland utanför huvudstadsregionen 1.9.2021

Deltagarkommunerna understödde förslagen från huvudstadsregionens coronasamordningsgrupp om lindring och omformulering av begränsningen av sammankomster enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar.

Möte för den regionala samordningsgruppen för coronaepidemin i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt 2.9.2021

På mötet för den regionala samordningsgruppen för coronaepidemin i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt konstaterades att coronavirusepidemin i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt är i spridningsfasen i Esbo, Helsingfors, Hyvinge, Träskända, Grankulla, Högfors, Kervo, Kyrkslätt, Mäntsälä, Nurmijärvi, Borgnäs, Borgå, Sibbo, Tusby, Vanda och Vichtis. Epidemin är i accelerationsfasen i Askola, Hangö, Ingå, Lapträsk, Lojo, Lovisa, Raseborg och Sjundea.

Under mötet uppgav Kyrkslätt, Högfors och Vichtis att de vill övergå till accelerationsfasen, och detta skedde 2.9.2021.

Incidensen över 14 dygn per 100 000 personer har varit 260 i hela HNS-området, 146,6 i Esbo, 300 i Helsingfors, 250 i Grankulla och 333 i Vanda. I Kervo var incidensen 216, i Östra Nyland 131,4, i Mellersta Nyland 133 och i Västra Nyland 114.

Enligt materialet från mötet utgör andelen positiva prov av de testade 3 % inom Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt. Vid massexponeringar bland 20–39-åringar har andelen barer och restauranger minskat, andelen arbetsplatser ökat en aning och andelen privata tillställningar hållits oförändrad. Andelen offentliga tillställningar av massexponeringarna är cirka 3 % och offentliga utrymmen inomhus eller andra kontakter är också starkt framträdande. I genomsnitt är

smittkällan med säkerhet känd i 45–50 % av fallen, i vissa kommuner till och med 80 %. Antalet patienter som vårdas på avdelningar har förblivit oförändrat under veckan. Enligt materialet från mötet har det förts diskussioner med kommunerna om prioriteringen av smittspårning.

Under mötet konstaterades att huvudstadsregionens samordningsgrupp vid sitt möte 31.8.2021 hade bedömt att den inte längre anser uppdelningen av publiken vid offentliga tillställningar enligt 58 § och bestämmelsen om säkert avstånd i kommunerna i huvudstadsregionen enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar vara nödvändiga. Lindringen av restriktionerna vid offentliga tillställningar innebär att hälsosäkerheten kan säkerställas på andra sätt. Enligt huvudstadsregionens samordningsgrupp kan man avstå från uppdelning av publiken vid offentliga tillställningar inomhus om kapaciteten begränsas till 50 procent. Utomhus kan man avstå från uppdelning om kapaciteten begränsas till 75 procent och det åtminstone kan säkerställas att deltagarna kan undvika fysisk kontakt, om utrymmeskapaciteten utomhus inte går att fastställa.

Under mötet för den regionala samordningsgruppen för coronaepidemin i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt bedömdes hurdana begränsningar inom HNS-området är tillräckliga och nödvändiga samt jämlika. Under mötet konstaterades att begränsningen av kapaciteten till 75 % i utrymmen utomhus är en tolkningsfråga i sådana situationer och utrymmen, där man inte specifikt har fastställt det maximala deltagarantalet enligt annan lagstiftning eller de tillgängliga sitt- eller ståplatserna. Under mötet beslutade man att begränsningen av deltagarantalet till 75 % utomhus inte kommer att användas för jämlikhetens skull. Dessutom konstaterades att begränsningarna utomhus inte kommer att skärpas i något område inom HNS-området.

Under mötet för den regionala samordningsgruppen för coronaepidemin i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt konstaterades att beslutet enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar kan hävas. Dessutom kan beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar inom området hävas. De kan ersättas med ett nytt beslut för hela HNS-området så att den maximala kapaciteten vid offentliga tillställningar inomhus med över 10 personer är 50 % av det godkända maximala deltagarantalet enligt annan lagstiftning eller av de tillgängliga sitt- eller ståplatserna, att fysisk kontakt kan undvikas och UKM/THL-anvisningar iakttas. Vid tillställningar utomhus med över 50 personer ska det vara möjligt att undvika fysisk kontakt och följa UKM/THL-anvisningar. Enligt gruppen kan besluten träda i kraft så snart som möjligt. De rekommenderas gälla fram till 30.9.2021.

Uppgifter från Institutet för hälsa och välfärds riksomfattande lägesrapport för uppföljning av hybridstrategin

Enligt Institutet för hälsa och välfärds (THL) riksomfattande lägesrapporter om uppföljningen av hybridstrategin var incidensen per 100 000 invånare över 14 dagar inom Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt 312.9 (vecka 31 och 32) och 260.6 (vecka 33 och 34). Den procentuella andelen positiva prov av alla testade vecka 31–34 var 4.8, 4.8, 3.4 och 3.3. Vecka 34 var andelen identifierade smittkällor 38 %.

Slutsats

Statsrådet fattade den 27 maj 2021 principbeslutet (STM/2021/100) om en handlingsplan för genomförande av hybridstrategin för hantering av covid-19-epidemin samt om översyn av handlingsplanen. Den uppdaterade handlingsplanen för hybridstrategin publicerades den 1 juni 2021. Handlingsplanen uppdaterades på nytt den 23 juni 2021.

I handlingsplanen bedöms de rättsliga grunderna för åtgärderna enligt handlingsplanen. Gällande detta konstateras det i handlingsplanen att lagen om smittsamma sjukdomar förutsätter att de myndigheter som avses i lagen ska vidta omedelbara åtgärder efter att ha fått vetskap om förekomsten av en smittsam sjukdom som kräver bekämpningsåtgärder. Myndighetsåtgärderna ska vara snabba och förutspå situationen samt utan dröjsmål använda behörigheter riktade till myndigheterna samtidigt som principerna om proportionalitet, nödvändighet och ändamålsenlighet samt övriga krav på god förvaltning iakttas.

I handlingsplanen för man fram att artikel 12 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter innefattar den allmänna rätten till hälsa och skydd av hälsan. Enligt den allmänna kommentaren som styr tolkningen av konventionen innebär rätten till hälsa att det allmänna är skyldigt att bekämpa farliga smittsamma sjukdomar samt vidta förebyggande åtgärder på befolkningsnivå samt upprätthålla och trygga en tillräcklig kapacitet inom hälso- och sjukvården samt skydda särskilda riskgrupper. De grundläggande fri- och rättigheternas allmänna begränsningsgrunder styr omfattningen av och innehållet i begränsningarna och även med avseende på rekommendationerna som begränsar människornas liv. Väsentliga är kraven på begränsningarnas godtagbarhet och proportionalitet i förhållande till det eftersträlvade målet samt begränsningarnas exakthet och precision samt lagstiftning till den del det är fråga om begränsning av frihet.

I handlingsplanen beskrivs prognosens juridiska utgångspunkter enligt följande:

1. I 19 § 3 mom. i grundlagen föreskrivs om det allmännas skyldighet att tillförsäkra var och en tillräckliga social-, hälsovårds- och sjukvårdstjänster samt främja befolkningens hälsa, vilka skyldigheter som genomförs enligt det allmännas verksamhetsskyldighet avseende rätten till liv enligt 7 § i grundlagen och bland annat rätten

till hälsa och skydd av hälsan enligt internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter samt motsvarande rättigheter i bland annat barnkonventionen och konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Dessa utgör enligt grundlagsutskottets praxis vägande skäl för att även begränsa de grundläggande fri- och rättigheterna samt att utfärda rekommendationer och anvisningar.

2. Rätten till en sund miljö och det allmännas skyldighet att verka för detta enligt 20 § i grundlagen får allt större betydelse. På basnivån, dvs. i den lugna fasen, enligt hybridstrategin för epidemins fas, betonas alltså även sund miljö enligt 20 § i grundlagen vid sidan av de riktade åtgärderna enligt lagen om smittsamma sjukdomar samt de allmänna hygienåtgärderna. I accelerationsfasen stärks rekommendationerna och restriktionerna som riktas mer allmänt till befolkningen.

Såsom tidigare framhållits sägs det i social- och hälsovårdsministeriets styrbrev som är daterat 24.6.2021 att man vid bedömningen av alla åtgärder på ett enhetligt sätt bör beakta det allmännas skyldighet att förhindra att epidemin sprids och trygga hälso- och sjukvårdskapaciteten. När beslut övervägs, måste man därför förutse vilken betydelse och inverkan åtgärdshelheten kommer att ha när läget förändras. Myndigheterna är skyldiga att vidta de åtgärder som behövs för att trygga de grundläggande fri- och rättigheterna med beaktande av spridningen av epidemin, bekämpningen av epidemin och uppföljningen av åtgärdernas effekter samt uppföljningen av den totala nyttan av och kostnaderna för de åtgärder som vidtas. Enligt styrbrevet är det viktigt att epidemins utveckling bevakas och effekterna av ändrade restriktioner utvärderas kontinuerligt så att avvecklingen av restriktioner och rekommendationer kan ske på ett kontrollerat sätt och i rätt tid. Eftersom epidemin är svår att förutse kan man i vissa områden också bli tvungen att fortsätta med restriktionerna eller införa eller skärpa dem på nytt, om epidemiläget försämras.

Social- och hälsovårdsministeriet utfärdade den 19 augusti 2021 styrningsbrevet Rekommendationer om begränsningarna för offentliga tillställningar, där det ger rekommendationer för att göra det möjligt att ordna offentliga tillställningar på ett hälsosäkert sätt både i accelerationsfasen och i samhällsspridningsfasen. Enligt brevet baserar sig rekommendationerna som gäller offentliga tillställningar på hur hög risken för covid-19-smitta är vid olika tillställningar. Enligt Institutet för hälsa och välfärds expertbedömning är vissa slags tillställningar sådana att de enligt bästa tillgängliga sakkunskap sannolikt medför en låg risk för spridning av coronaviruset. Ministeriet utgår från denna information och riktar därför inte de rekommenderade åtgärderna till sådan verksamhet som inte bedöms medföra en hög risk för att viruset ska sprida sig bland befolkningen. I brevet beskrivs de förutsättningar under

vilka offentliga tillställningar med låg risk enligt social- och hälsovårdsministeriets bedömning skulle vara möjliga att ordna.

Regionförvaltningsverket konstaterar att covid-19 är en allmänfarlig smittsam sjukdom och dess fria spridning bland befolkningen ska försöka begränsas med tillgängliga metoder. I situationer med stora folksamlingar där deltagarna kan råka i kontakt med varandra finns en risk för massexponeringar och spridning av covid-19-smitta. En komplett vaccinationsserie, det vill säga två vaccindoser, ger enligt THL ett effektivt skydd mot covid-19 och särskilt dess allvarliga former. Den höga vaccinationstäckningen hos befolkningen minskar effektivt risken för att sjukhusvården överbelastas.

Regionförvaltningsverket konstaterar att två separata beslut som meddelades med stöd av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar var i kraft i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts område innan dagens beslut. Regionförvaltningsverket förbjöd i beslutet (ESAVI/26499/2021) som meddelades 12.8.2021 alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus eller utomhus i kommunernas områden inom Esbo, Helsingfors, Grankulla och Vanda. I de här kommunernas områden har offentliga tillställningar och allmänna sammankomster emellertid kunnat ordnas inomhus med högst 25 (tjugofem) personer och i avgränsade utrymmen utomhus med högst 50 (femtio) personer förutsatt att kunder och de som deltar i verksamheten och sällskap de facto kan undvika närkontakt med varandra och säkerheten kan tryggas genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 31 maj 2021. Enligt beslutet var det möjligt att inomhus och i utomhusutrymmen avvika från gränserna för den totala publikmängden om utrymmet delades upp i avgränsade områden.

Dessutom meddelades i beslutet ovan ett förordnande enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar gällande aktörerna som avses i paragrafen.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland förbjöd genom beslutet av den 20 augusti 2021 (ESAVI/28028/2021) alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus med över 10 (tio) personer och alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas i avgränsade utomhusutrymmen med över 50 (femtio) personer i kommunernas områden i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt med undantag för Esbo, Helsingfors, Grankulla och Vanda under perioden 27.8.2021–12.9.2021. Inomhus och i avgränsade utomhusutrymmen har emellertid offentliga tillställningar och allmänna sammankomster kunnat ordnas inomhus med över 10 personer och i utomhusutrymmen med över 50 personer förutsatt att kunder och de som deltar i verksamheten och sällskap de facto kan undvika närkontakt med varandra och säkerheten kan tryggas genom att följa

undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 31 maj 2021.

I besluten ovan avses med närkontakt vistelse i samma utrymme inomhus på mindre än två meters avstånd under mer än 15 minuter eller fysisk kontakt med varandra och i utomhusutrymmen fysisk kontakt med varandra.

Regionförvaltningsverket konstaterar att en del av kommunernas områden i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt befinner sig i samhällsspridningsfasen och en del i accelerationsfasen enligt den erhållna utredningen.

Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt gav den 28 augusti 2021 ett utlåtande enligt vilket antalet smittor alltså är högt, särskilt i huvudstadsregionen där incidensen över 14 dygn i städerna är 318–411/100 000 invånare. Därför är det som princip fortsättningsvis nödvändigt att minska risken för smitta särskilt genom att minska närkontakter då folk samlas. Enligt Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts utlåtande kan det i praktiken ändå anses tillräckligt att evenemangsarrangören ser till att de som deltar i evenemanget kan hålla säkert avstånd och om det på grund av tvingande omständigheter inomhus inte kan hållas två meters avstånd med tillräcklig säkerhet säkerställer att deltagarna i omfattande grad använder munskydd.

Dessutom konstaterade Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt i sitt utlåtande att man genom att begränsa antalet deltagare i evenemanget kan uppnå tillräcklig plats i gemensamma utrymmen vilket gör att risken för omfattande exponering minskar och deltagarna kan hålla säkert avstånd. På motsvarande sätt kan smittrisen avsevärt minskas genom att man använder munskydd. Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt poängterar att man vid prövningen av nödvändigheten vs. tillräckligheten hos åtgärderna för att kontrollera epidemin vid ett läge där vaccinationstäckningen stiger ska kunna bedöma hur väl man genom råd och uppmaningar de facto kan kontrollera publiken när det gäller att hålla avstånd och/eller använda munskydd. Med andra ord är tillräcklig indelning i evenemangstyper av myndigheten gällande smittrisen nödvändig för att det ska vara möjligt att garantera proportionerliga begränsningsbeslut. Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt konstaterar att det enligt begäran om utlåtande har föreslagit under vilka förutsättningar det inte längre är nödvändigt att dela upp området i avgränsade områden och under vilka förutsättningar det kan anses tillräckligt att se till säkert avstånd.

Huvudstadsregionens coronasamordningsgrupp konstaterade under mötet den 31 augusti 2021 att det anser att kravet på uppdelning av publiken som förordnades enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar och förordnandet om säkert avstånd enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar inte längre är nödvändiga i kommunernas

områden i huvudstadsregionen. Lindringen av begränsningarna vid offentliga tillställningar förutsätter att hälsosäkerheten kan tryggas på andra sätt. Enligt huvudstadsregionens coronasamordningsgrupp kan uppdelningen av publiken vid offentliga tillställningar slopas om publikkapaciteten begränsas till 50 procent. Uppdelningen av publiken kan slopas i utomhusutrymmen om publikkapaciteten begränsas till 75 procent och om utrymmeskapaciteten inte är fastställbar för utomhusutrymmet ska det åtminstone säkerställas att deltagarna kan undvika fysisk kontakt.

I Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts regionala coronasamordningsgrupps möte den 2 september bedömdes hurdana begränsningar som är tillräckliga, nödvändiga och jämlika i HNS-området. Under mötet konstaterades att det vid sådana situationer och utrymmen där det i annan lagstiftning inte exakt finns fastställt ett maximalt antal deltagare eller tillgängligt antal sittplatser eller ståplatser finns rum för tolkning om publikkapaciteten begränsas till 75 %. Under mötet kom man till att en begränsning av deltagarantalet enligt 75 % i samband med utomhusutrymmen inte används av jämlikhetsgrunder. Dessutom konstaterades att begränsningarna i samband med utomhusutrymmen därför inte heller skärps från nuvarande i något av HNS-distriktets områden.

Under Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts regionala coronasamordningsgrupps möte konstaterades att beslutet enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar kan upphävas. Dessutom kan besluten enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar som är i kraft inom området upphävas och i stället ett nytt beslut fattas för hela HNS-området så att den maximala publikmängden vid tillställningar inomhus med över 10 personer är högst 50 % av det maximala antal platser som är tillåtet i lokalen med stöd av övrig lagstiftning eller av det antal sittplatser eller ståplatser som står till förfogande, att fysisk kontakt kan undvikas och att undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar följs. Vid tillställningar i utomhusutrymmen med över 50 personer ska det vara möjligt att undvika fysisk kontakt och undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar ska följas. Enligt gruppen kan besluten träda i kraft så snart som möjligt och de rekommenderas vara i kraft till och med den 30 september 2021.

Regionförvaltningsverket konstaterar att nödvändighetsbedömningen enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar är en helhetsbedömning där man inte kan ge incidenstalet en avgörande betydelse. I en kommun med få invånare kan några insjuknade personer höja incidensen (antalet fall per 100 000 invånare) avsevärt. Å andra sidan ska man i helhetsbedömningen trots den låga incidensen i en enskild kommun beakta regionerna där invånarna arbetar och uträttar ärenden som är typiska för kommunen och som vanligen är av betydelse då en smittsam sjukdom sprids bland befolkningen.

Regionförvaltningsverket konstaterar att man när begränsningar av sammankomster enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar införs är tvungen att särskilt ingripa i näringsfriheten och mötesfriheten och på så sätt begränsa människors grundläggande fri- och rättigheter. Grunderna för inskränkningarna måste vara acceptabla och i linje med principerna om proportionalitet och ändamålsenlighet.

Med beaktande av ovan och Institutet för hälsa och välfärds och sjukvårdsdistriktens rekommendationer i egenskap av sakkunniga och social- och hälsovårdsministeriets styrning anser Regionförvaltningsverket i Södra Finland att det för att hindra spridningen av den smittsamma sjukdomen är nödvändigt att förlänga begränsningarna gällande offentliga tillställningar och allmänna sammankomster i hela Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts område. De kan emellertid lindras så att man i inomhusutrymmen kan ordna offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 10 (tio) personer under förutsättningen att antalet deltagare i tillställningen är högst 50 % av det maximala personantalet som med stöd av annan lagstiftning godkänns för utrymmet eller av det tillgängliga antalet sittplatser eller ståplatser och de som deltar i verksamheten och sällskap de facto kan undvika fysisk kontakt med varandra och säkerheten kan tryggas genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 31 maj 2021.

I utomhusutrymmen kan offentliga tillställningar och allmänna sammankomster ordnas med över 50 (femtio) personer förutsatt att kunder och de som deltar i verksamheten och sällskap de facto kan undvika fysisk kontakt med varandra och säkerheten kan tryggas genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 31 maj 2021.

Regionförvaltningsverket har inte ansett det nödvändigt eller ändamålsenligt att dela in offentliga tillställningar och allmänna sammankomster i sådana med särskilt låg eller hög risk och utgående från det meddela förordnanden för olika slags tillställningar utan har vid sidan om sakkunniga gjort bedömningen att begränsningarna i inomhusutrymmen riktas jämnt till alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster så att begränsningen grundar sig på utrymmenas storlek och den vägen på antalet deltagare i evenemanget. Gällande utomhusutrymmen har det gjort bedömningen att förordnandet som redan tidigare meddelades HNS-området utanför huvudstadsregionen är tillräckligt för hela HNS-området, men också nödvändigt för att kontrollera epidemin.

Enligt regionförvaltningsverkets bedömning finns det acceptabla grunder för begränsningarna som nu meddelas för offentliga tillställningar och allmänna sammankomster.

Regionförvaltningsverket konstaterar att syftet med lagen om smittsamma sjukdomar uppnås genom begränsningarna av sammankomster, dvs. att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt de olägenheter som de orsakar människor och samhället. Med förordnandet som nu meddelas möjliggörs ändå ordnandet av större tillställningar än tidigare i inomhusutrymmen genom begränsning av antalet deltagare i evenemanget enligt ett procentbaserat deltagarantal per utrymme, dessutom förutsätter regionförvaltningsverkets beslut att det ska vara möjligt att undvika fysisk kontakt och att säkerheten ska kunna tryggas genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 31 maj 2021.

Utöver ovan ska verksamhetsarrangören som vid en viss tidpunkt svarar för användningen av sådana utrymmen inomhus som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse eller sådana med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till kunder eller deltagare i sin verksamhet vidta åtgärder som föreskrivs i 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar. Förplägnadsrörelserna omfattas av egen reglering. Regionförvaltningsverket anser att de här skyldigheterna som kommer direkt från lagen och regionförvaltningsverkets kompletterande förordnande tillsammans är nödvändiga och tillräckliga.

På detta sätt begränsas de grundläggande fri- och rättigheterna i enlighet med proportionalitetsprincipen så lite som möjligt utifrån en riksomfattande och regional lägesbedömning av epidemin. Regionförvaltningsverket konstaterar att syftet med att meddela sammankomstbegränsningarna är att förhindra att läget försämras och på så sätt undvika restriktioner som i större utsträckning ingriper i de grundläggande fri- och rättigheterna.

Regionförvaltningsverket konstaterar att kommunerna enligt smittläget vid behov kan fatta beslut som inför begränsningar enligt lagen om smittsamma sjukdomar i sina områden eller ett beslut som inför striktare begränsningar jämfört med de begränsningar som regionförvaltningsverket har meddelat.

Regionförvaltningsverket i Södra Finlands beslut gällande kommunernas områden i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt baserar sig på den nuvarande helhetsbedömningen av den regionala situationen, där man har bedömt de regionala faktiska konsekvenserna av covid-19 för folkhälsan och utöver Institutet för hälsa och välfärds sakkunskap även har beaktat de regionala myndigheternas synpunkter samt social- och hälsovårdsministeriets styrning om behovet av begränsningsåtgärder. Vid prövningen av åtgärderna har man beaktat att beslutet har konsekvenser för samhället, ekonomin, näringslivet och grundläggande fri- och rättigheter. Med det här beslutet begränsas verksamheten bara

till den del som det enligt den erhållna styrningen och sakkunnigutlåtanden är nödvändigt.

Regionförvaltningsverket kan fatta beslut enligt 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar som kan gälla högst en månad. Om det epidemiologiska läget förändras gör regionförvaltningsverket en ny bedömning av beslutet att begränsa sammankomsterna.

På basis av ovan är det här beslutet nödvändigt för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids inom kommunernas områden i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt.

Till den del som det i det här beslutet gäller upphävning av regionförvaltningsverkets förordnande (ESAVI/26499/2021) av den 12 augusti 2021 enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar konstaterar regionförvaltningsverken följande:

Regionförvaltningsverket i Södra Finland har med beslutet (ESAVI/26499/2021) som fattades den 12 augusti 2021 med stöd av 58 d § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar ålagt samtliga aktörer i kommunernas områden i Esbo, Helsingfors, Grankulla som avses i 58 d § 5 momentet att inom kommunernas områden i Esbo, Helsingfors, Grankulla och Vanda ordna användningen av sådana utrymmen som avses i 3 momentet som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse på så sätt att kunder, deltagare i verksamheten och sällskap de facto kan undvika sådan närkontakt med varandra som avses i 4 momentet. Beslutet skrevs så att det var i kraft 20.8.2021–12.9.2021.

Bedömningen har hittills varit att kriterierna för ett förordnande enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar uppfylls och också i övrigt har ansetts nödvändigt för kommunernas områden i Esbo, Helsingfors, Grankulla och Vanda. Enligt utredningen som regionförvaltningsverket har fått uppfylls inte längre tillämpningsförutsättningarna för 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar för kommunerna i Esbo, Helsingfors, Grankulla och Vanda och därför finns det inte längre grunder för tillämpning av nämnda paragraf eller att hålla det meddelade beslutet i kraft.

Regionförvaltningsverket har genom det här beslutet upphävt förordnandet enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar (ESAVI/26499/2021) som meddelades den 12 augusti 2021 i kommunernas områden i Esbo, Helsingfors, Grankulla och Vanda för perioden 4.9.2021–12.9.2021.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1, 8, 58, 59 a-c och 91 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 och 5 §

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar får det här beslutet överklagas genom besvär hos Tavastehus förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besvärсанvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs det här beslutet omedelbart trots eventuellt överklagande.

MER INFORMATION

Ytterligare information ges vid behov av regionförvaltningsöverläkare Laura Nikunen, tfn 029 501 6000 (växeln).

överdirektör Merja Ekqvist

regionförvaltningsöverläkare Laura Nikunen

BILAGOR

Bilaga 1, Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets anvisningar för att förhindra coronavirussmitta vid offentliga tillställningar, vid allmänna sammankomster och vid användningen av offentliga lokaler av den 31 maj 2021.

Bilaga 2, Kommunerna inom Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift

Beslutet delges genom offentlig delgivning

Delgivningen av det här beslutet sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls framlagt hos Regionförvaltningsverket i Södra Finland till och med 3 oktober 2021. Ett meddelande om att beslutet hålls framlagt har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbplats www.rfv.fi.

Delfåendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande publicerades på regionförvaltningsverkets webbplats.

För kännedom

Kommunerna och samkommunerna inom Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt

Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt som ombes informera kommunernas läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar om beslutet

Polisinrättningarna i Helsingfors, Östra Nyland och Västra Nyland

Räddningsverken i Helsingfors stad, Östra Nyland, Mellersta Nyland och Västra Nyland

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet

Statsrådets kanslis kommunikationsavdelning

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Statskontoret

Avgiftsfritt